

**Пам'ятайте
про
Україну!**

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефон: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-9250

PIK LXXXVII. Ч. 231.

ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ-Йорк, Четвер, 30-го жовтня 1980

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 30, 1980 No. 231. VOL. LXXXVII.

ДЖОРДЖ БУШ ВІДВІДАВ КЛІВЛЕНД

Клівленд, Огайо (Степан Кікта). — В суботу, 25-го жовтня, республіканський кандидат на віцепрезидента ЗСА колишній амбасадор Джордж Буш четвертий раз побував у північному Огайо і виступав з передвиборчою промоуою у Мен-торі і в Клівленді, а перед відлетом до Сінсінаті на летовищі відбув пресову конференцію з етнічною пресою.

Зібралось 30 кореспондентів і надавців радіоаудіцій, у тім від „Радіо Свободи” й численної публіки. Колишній посади Ралф Перк привітав гостя, який повторив найважливіші напрямки програми Регена-Буша у закордонній політиці, що нею найбільше зацікавлені етнічні групи, та відповідав на запитання. Головною темою виступу Буша було твердження, що ЗСА мають бути запорукою збільшення свобод громадян і народів у світі, і осягати цю ціль мирними засобами, а не військовою конфронтацією.

Здобув 25 електорів з Огайо — важливо для обох партій; до вирішення цього можуть спричинитися вибори найбільшого у стейті клівлендського повіту Яа-гога з 1.7 мільйона населення і 650 тисячами зареєстрованих виборців, що завжди у великій більшості голосували за демократів. Шанси Демократичної партії цим разом зросли ще більше, бо колишній посади Стовкс повів між чорним населенням сильну акцію реєстрації до голосування і за три

місяці прислав нових 170 тисяч виборців. Тому прихильники республіканців не можуть залишитися неатральними і сидіти 4-го листопада вдома, бо справи вирішати інші, без їх участі і в їх користь.

Тому республіканські кандидати і провід партії прикладають більше зусиль, щоб зискати голоси ще не вирішених виборців у цьому стейті. Кожного разу під час перебування тут кандидати Регена і Буша, вони зустрічаються окремо також із етнічними народами. Українців заступає Український Республіканський Клуб у Клівленді під промовою адв. Б. Футея, який є також стейтсменом координа-тором національності в Огайо та займає інші пости. З ним співпрацює попередній голова Клубу; а тепер голова Федерації Українських клубів і відомий діяч у крайовому засязі Тарас Шмагала.

Джордж Буш добре ознайомлений із українськими справами, а ми пам'ятаємо його з першого виступу між українцями на останній конвенції УНСоюзу в Філадельфії, на яку він приїздив як голова Республіканської партії.

У загальному виборча активність українців ще дуже слаба і потрібно виробити більше зацікавлення голосуванням та висуванням кандидатів українських громадян. Республіканський клуб закликає усіх зареєстрованих користатися зі своїх громадянських прав у дні виборів.

Округа УНС Шамокіну відбула організаційні наради

Фраквіл, Па. (с.г.). — У неділю, 19-го жовтня ц.р., тут у залі УКЦеркви св. Михайла відбулися чергові Організаційні Наради Округу Твердого Вугілля — Шамокіна, в яких взяло участь 20 відділових урядовців, які заступили 15 Відділів Округу, що об'єднує всіх 21 Відділів. Таке поважне число учасників нарад було стимулом і заохотою для інтенсивної праці для Управи Округового Комітету.

Наради відкрив і ними проводив голова Округу Тимко Бутрей, а обов'язки писаря виконував касир Округу Адольф Словик. Відкриваючи наради, голова привітав пароху церкви, в залі якої відбувалися наради, о. монсеньйора Йосифа Бацу, заступниці головно-го передсідки УНС Марію Душник, союзного організатора Степана Гавриша і союзного піонера Петра Гелетія. Відтак він запросив до переведення молитви о. Бацу, а при тому згадував померлих членів Округу, а зокрема, всі померлих за душу шойно померлого секретаря 85-го Відділу Томаса Панка.

З черги, згідно денного порядку, до слова була запрошена Марія Душник, яка висловила признання Управі Округу за поважні організаційні успіхи в минулому, а також і в бieżучому роках. Відтак вона у своїй доповіді затронула всі ділянки загальної союзової праці у всіх Відділах. За її словами, майно Союзу перешило суму 45,000,000 доларів і більше збільшується з кожним місяцем. Українська Будівля, себто Союзний хмаросаж має врентувані всі поверхи і в зв'язку з цим передбачається поважний прихід з винайму. Вона говорила також про Боргові зобов'язання заклада членів інвестувати гроші у згаданий будівлі на високі відсотки. М. Душник говорила про видавництво „Свободу”, Союзіку, дивіденди, стипендіальний фонд, а також і про організаційні справи. За дев'ять місяців

вже придбано 1,353 члени, а в тому самому часі були поважні втрати. Щоб не допустити до дальших втрат, треба до кінця року придбати під час осінньої кампанії, 2,000 нових членів. При тому передсідка подала деякі практичні поради і закликала до гармонійної співпраці всіх Відділових урядовців Округу. Марія Душник коротко згадала також про XIII Конгрес УКСА.

З черги до слова був запрошений Степан Гавриш, який говорив виключно про організаційні справи, аналізуючи працю Округових Відділів в 1979 році і в бieżучому. Вже напочатку він запевнив представників Екзекутиви Марію Душник, що Округа виконає свою квоту на 100 відсотків з „гаком”, так, як це було в 1979 році: квота виносилася 100 членів, а придбано 138, а у бieżучому е та сама квота 100 членів, а буде далеко більше. Він згадав про успіхи Округу на протязі двох років. Округа гордиться тим, що вона є „колісько” народження Батька Союзу 86 років тому. В зв'язку з цим, всі повинні так працювати, щоби бути приємним для інших Округ. При тому він висловив подяку секретарям, які вже в бieżучому році до вересня придбали нових членів, а саме: Михайло Хомин — Відділ 389-й придбав 17 членів; Йосиф Чабан, секретар 242-го Відділу, придбав 15 членів; Пері Гентшо, секретарка 305-го Відділу, придбала 8 членів і Галина Словик, секретарка 7-го Відділу, придбала 6 членів; всі інші придбали менше, що дало разом — 69 членів. Коли врахувати апікації нових членів, які по традиції принесли секретарі на наради, а саме — 22 апікації, то Округа вже має придбаних 91 нових членів. Для виконання квоти залишилось придбати 9 членів, а буде придбано, напевно, до кінця року ще 25 нових членів. Апікації під час нарад передали

(Закінчення на стор. 4)

РОЗАЛИН КАРТЕР ВІДВІДАЛА УКРАЇНСЬКУ КАТОЛИЦЬКУ ПАРАФІЮ В НЬЮАРКУ

Ньюарк, Н. Дж. (Л.В.а). — Плянована на одну годину візита Першої Лейди країни продовжилася вдвчі довше, коли в понеділок, 27-го жовтня, тут до парафії св. Івана Хрестителя в рамках передвиборчої кампанії завітала Розалин Картер.

На Першу Лейду чекали на шкільному подвір'ї понад сотня шкільних дітей з китицями квітів і прихильними плякатами: „Ми любимо Вас, Розалин Картер!”, „Вітаємо Вас!”, „Ви нам найкраща, бо Ви інша і краща від решти людей!”, з принціпальною школи сестрою Неонією, ЧСВВ на чолі; отець-парох Михайло Кучм'як зі своїми помічниками отцями о. І. Сиротом, о. Д. Библієм і о. М. Перетятком; і представники Клубу Сеньйорів цієї парафії; представники української громадиства демократичного політичного патріотичного пов'язання та численні представники засобів масової інформації: газет, радіо й телебачення.

Р. Картер, яку охороняла дуже уважно велика група і поліції й секретної служби, все таки зовсім вільно й наполегливо старалася стиснути найбільше простягнених до неї рук і відповідала з милою усмішкою на усіх доброзичливих зібраних, особливо дітей, які не крилися зі своїм ентузіазмом з приводу цих історичних і перших у історії українського поселення в Америці, відвідин.

Ще перед виступом у шкільній залі, від шкільних дітей, яких у цій українській школі є 170, вітала квітами й коротким привітом 13-річна Лариса Ворох, учениця 8-ої класу, а діти хором проспівали гімке „Многога лїта”. Р. Картер з видимою приємністю приймала цей щирий вияв симпатії від дітей — дехто з них у народних строях — із неспроможеною ніжністю прислухалася до слів Сестри Неонії, яку потім раз-у-раз вирізняла з великої кількості людей, які намагалися стати якнайближче до гості.

Після привітань надворі, коли Перша Пані також взяла собі на пам'ятку один плякат з привітом для неї, вона зійшла в супроводі представників стейтсової й

Розалин Картер під час пресконференції.

міської влади й українських господарів до залі, де вона виступила своєю промовою. Представив гостю голову Українських демократів Йосип Лисогір, що був тут за майстра церемонії. Він представив також інших визначних громадян, які були в почоті Першої Пані: дружину губернатора стейту Нью Джерзі Джін Бірн, посадику Ньюарку Кенета Гібсона, який при цьому сказав пару слів привіту для українців, що створили таку велику й міцну громаду-парафію в серці Ньюарку.

Р. Картер, вітаючи всіх від імені свого мужа-Президента і свого власного, говорила з теплом і сердечністю про привіт Лариси Ворох, яка їй і віком і своєю восьмою класною нагадала її власну наймолодшу доню 13-річну Еймі. Вийла вона також висловитися з гумором про те, що її чоловік радше був би помінявся з нею місцями, щоб бути тут сьогодні, з українцями, а вона, Розалин, була б „радше” теж на дебатах з Регеном у вівторок, 28-го жовтня, у Клівленді. Тут аудиторія реагувала веселим сміхом, збагнувши жарт. Тому, що серед зібраних було багато старших віком громадян, Р. Картер довше спинилася на програмі Президента для сеньйорів-громадян, затронула питання соціального забезпечення, згадуючи при тому різниці в підході до цих проблем Картера і Регена, кажучи, що чотири роки тому новообраний президент Картер застав систему соціального забезпечення в цілковитій руїні, а від того часу ця програма знову стала на

Українці квітами вітають дружину Президента ЗСА.

ноги, для користі старших американців. Це саме є і з проєктом Картера оподатковувати надто високі зиски нафтових компаній, щоб з виручених у той спосіб грошей допомогти оплатити сеньйорам - громадянам опал взимку. Тут теж згадувала своїх дорогих старих: матір свою й чоловікові.

Хвалючи програми Президента для полегшення фінансового стану американців, його відданість справі миру, — за що дістала сильні оплески, — його високу моральність, працьовитість і стабільність, з якою він здійснює свою

(Закінчення на стор. 4)

БРЕЖНЕВ ХОЧЕ ГОВОРИТИ ПРО РОЗЗБРОЄННЯ В ЕВРОПІ

Москва. — Леонід І. Брежнев, генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СРСР, виступаючи на парадному обіді влаштованому кремльськими лідерами на честь диктатора Етіопії полк. Мегісту Гайле Маріама, який перебуває в Совєтському Союзі з офіційною візитом, знову підніс справу європейського роззброєння, а головне обмеження ракет середнього засягу, які стали предметом широкого дискусії в світі.

Як відомо, СССР вже раніше обклавав стратегічно важливі місця у сателітичних країнах ракетами такого типу, а З'єднані Стейти Америки шойно збиралися реалізувати прийнятий в головній квартирі НАТО

план розміщення таких же ракет американського виробу в деяких країнах Західної Європи.

На думку Брежнева, „американські мілітаристи” своїми потягненнями і пересуваннями мілітарної сили в різні країни світу створюють атмосферу напруження у світі. Як приклад він навів „революцію” в Ірані, яка збігалася з маневрами американської військової флотії та війни між Іраком і Іраном, під час якої морська флотія ЗСА також наблизилася до арабських країн з метою забезпечити інтереси ЗСА у цьому просторі. Очевидно, Брежнев говорить про американські воєнні бази в арабських краї-

(Закінчення на стор. 4)

КАРТЕР І РЕГЕН ДЕБАТУВАЛИ ПЕРЕД МІЛЬЙОНАМИ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ ГЛЯДАЧІВ

Роналд Реген

Джиммі Картер

Клівленд, Огайо. — В півторагодинних дебатах про найважливіше питання американської внутрішньої й зовнішньої політики виступили тут у вівторок, 28-го жовтня, в Клівлендській Публічній Залі два найважливіші кандидати на пост наступного президента країни: Джиммі Картер, ставленник Демократичної партії, теперішній президент, і Роналд Реген, ставленник Республіканської партії, колишній губернатор стейту Каліфорнія. Дебати поміж кандидатами, як і в інші роки президентських виборів, спонзорувала Ліга „Жінок-Виборців”, в імені якої відкрила дебати Рут Гінерфелд; модератором був відомий політичний коментатор-емерит, Говард К. Смит; панель запитувачів складалася з визначних журналістів чи редакторів: Гері Елліс від „Крішчен Сасне Монитор”, репортер: Вілліам Гіллард від „Портленд Орегоніан”, заступник редактора: Марвін Стоун від „Ю.С. Нью енд Ворлд Ріпорт”, редактор: і Барбара Волтерс від ABC Ньюс, кореспондентка. Обом кандидатам на президента було поставлено по черзі всіх разом вісім питань: в першій частині дебат чотири і в другій частині — чотири. В першій частині кожний запитувач ставив кандидата після відповіді на основне питання також допоміжне питання, щоб увибукнути проблему й примусити кандидата детальноше спречувати свою відповідь. В другій частині дебат були інші правила: також кожному кандидату ставлено по одному питанню, але вже без допоміжного, з тим, що після кожної відповіді опонента його супротивник

мав дві нагоди заперечити або прокоментувати відповідь іншого і навпаки. Закінчилися дебати трихвилинними заключними підсумками обох дебатуючих і кінцевою завагою модератора, який подякував Лізі Жінок-Виборців, яка вже 60 років веде корисну працю серед громадян Америки, освічуючи їх, навчаючи й заохочуючи громадян брати активну участь у політичному житті країни; він також подякував учасникам дебат: президентові Картеру й губернаторові Регенові, та панелістам.

Перше питання стосувалося військової сили Америки, друге — контролю інфляції, третє — занепаду американських міст, четверте — справи закладників у Ірані, п'яте — договору про обмеження зброєння поміж ЗСА і СССР (САЛТ II), шосте — проблеми імпортованої оливи й альтернативи їй, сьоме — тягару програми Соціального забезпечення на молодих американців, восьме — як один кандидат оцінює іншого і що уважає за слабкість свого суперника, а що за свою силу.

Відповіді обох запитуваних були підсумком всього того, що виборці-американці і всі інші — читачі друкованого слова, слухачі радіо й глядачі телебачення, чули бачили й читали протягом цих останніх восьми передвиборчих тижнів тут, в Америці, чи загальною в світі.

Картер захищав політику Білого Дому, уважаючи, що в кожному відношенні є поступ на краще, хоч і в деяких випадках цей поступ повільний, проте постійний. А Реген критикував що

(Продовження на ст. 4)

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ВІДКРИТТЯ МИСТЕЦЬКОЇ ГАЛЕРІЇ

Нью-Йорк, Н. Й. — В суботу, 1-го листопада ц.р., о год. 1-й по полудні тут при 21 Схід-7-ма вулиці відбулися відкриття осіннього сезону в картинній галерії „Маяна”. Слово на відкритті виголосив маестро Михайло Черешньовський.

ЮВІЛЕЙ ПАРАФІЇ В КЛІФТОНІ

Кліфтон, Н. Дж. — Українська православна парафія в Кліфтоні, при 635 Брод вулиці, відзначає в неділю, 2-го листопада ц.р., 55-ліття свого існування. О год. 10-ї раніо о. протопресвітер Т.О.Форостій відправляє останню Службу Богу у цій парафії, після багаторіч відданої служби. По полудні о год. 1-й відбувається спільний обід-гостина у приміщенні „Несторс”, 215 Помптон тирнайк, Літел Фолс Н. Дж. Квитки на гостину можна замовляти у членів комітету, або телефоном на число (201)471-8131.

ВШАНУЮТЬ В. БОЖИКА

Лос Анджелес, Каліф. — Українська громада Лос Анджелесу, з ініціативи українського національного хору „Кобзар”, вшанує окремих митців в неділю, 23-го листопада ц.р., відомого диригента композитора Володимира Божика. Обід відбувається о год. 3-й по полудні в приміщенні Українського Культурного Осередку. Організатори просять, щоб особи чи організації, які братимуть участь в обіді, чи бажають скласти під час обіду привітання, вшановуючи тим самим довголітню працю маестра В. Божика, якнайшорше зголосилися в Управі УКО, або у п. Осипа Гаца, голови Організаційного комітету.

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЛМКЛЮБУ

Нью-Йорк, Н. Й. — 13 Літературно-Мистецького Клубу повідомляють, що в п'ятницю, 31-го жовтня ц.р., о год. 7-й вечора, тут у приміщенні цього Клубу, при 136-й Друга Авеню, відбуються річні загальні збори Клубу.

У світі

СХІДНОНІМЕЦЬКІ КОМУНІСТИЧНІ ЛІДЕРИ, обмірковуючи ситуацію на Близькому Сході, зокрема війну між Іраком і Іраном, а також події в Афганістані у пов'язанні з найновішим віткцем, який засудив Совєтський Союз і власний уряд за вбивство афганського народу на конференції ЮНЕСКО в Югославії, погрожують також війною в Європі, якщо західні „імперіалістичні” держави не заперестануть готувати пляни нападу на комуністичні держави. „Під жаною умовою ми не можемо дозволити ворогові бути мілітарно сильнішим від нас, а якщо Захід заохоче розпалити війну то він повинен зазнати великої поразки від зброї Совєтського Союзу й інших комуністичних держав”, — заявив Еріх Гонекер, перший секретар східнонімецької Комуністичної партії, виступаючи на гравдаційній церемонії військової академії. Політичні спостерігачі кажуть, що це вже третя погрозна промова комуністичних лідерів, які застрашують Захід військовою конфронтацією в Європі.

ЗНАВЦІ БЛИЗЬКОСХІДНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ кажуть, що у висліді війни між Іраком і Іраном можуть персонально потерпіти два лідери, а саме президент Іраку Саддам Гусейн і фактичний диктатор Ірану аятолла Хомейні. Довготриваючи війна, — на думку цих знавців, — може так знизити економічно обидві країни, що вони вже не будуть спроможні ставити протипу із зовні чи супротивлятися внутрішнім опозиційним силам.

ПРЕЗИДЕНТ СГІПТУ АНВАР ЕЛЬ-САДАТ особисто взяв участь в церемонії відкриття 3,2 мильового тунелю під Суецьким каналом, який сполучатиме материк з Синайським півостровом. Будова тунелю тривала кілька років і коштували 140 мільйонів доларів. У своєму виступі Садат назвав тунель „другим чудом”, бо першим була будова Асванської тами, роботи якої закінчилися в 1970 році і яка значно причинилася до поширення індустріалізації Єгипту. „Сьогодні ми вистрілюємо салви миру, а не стрільня війни”, — заявив президент Садат, натякаючи на нещодавню війну з Ізраїлем і перехід єгипетського війська через Суецький канал. Тунель названо іменем ген. Гамді, який загинув у першому дні єгипетсько-ізраїльської війни.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-8964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Subscription: 1 year — \$30.00, 6 months — \$16.00, 3 months — \$9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda". Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право в потрібні випадки скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допущивши задрасовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — \$30.00, на півроку — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСОУ 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Милосердя до вбивників

У лютому минулого року один молодий чоловік просив 14-річну Селді Гойт із Стемфорду стріляти в нього, бо він має для неї зарплаткову працю — підняти дитину. Дівчина повірила і пішла назустріч — по свою смерть. Чоловік застрелив її вбив. Його піймали і засудили на 25 років в'язниці, але за 10 років він буде здатний вийти на волю, на "пароль". "Щось недобре з нашою системою", — заявив батько вбитої дівчини, переслуханий у цій справі в стейтській асамблеї. Більш-менше в тому самому часі такою самою страшиливою смертю загинула дівчина Катерина Еверсольд: малолітній, але кремезний хлопчик, який застрелив її, вбив і спалив у хашах, дістав з уваги на свій вік ще меншу кару. Ці дві події підлили рух, що домагався кару смерті для вбивників. Стейтова асамблея в Коннектикуті прийняла закон про введення кару смерті для вбивників різного роду, між ними таких, як оті наведені два випадки, і губернатор стейту Елла Грассо підписав закон, який вже увійшов в силу.

У стейтах Нью Йорк і Нью Джерсі немає кару смерті. Ньюйоркський губернатор Гю Кері є "принциповим" противником кару смерті, дармащо найвищий Суд, який спершу визнає кару смерті за протиконституційну, згодом змінює це рішення і признає право стейтам вирішувати цю справу: зробив це під натиском статистики злочинства в Америці та громадської думки, яка обурена виявленням милосердя до вбивників, Ньюйоркська стейтова асамблея в Олбані двічі приймала закон про кару смерті, але губернатор Кері проголосовував своє "вето" та заповів, що коли б навіть асамблея уневажнила його "вето", він помилує кожного, кого в стейті Нью Йорк засудять на смерть.

Свята правда, що "щось недобре в нашій системі" судочинства. Ось, наприклад, 17-річна Джулі Конлен з Лонг Айленду в стейті Нью Йорк вкрала авто і пігналася ним так швидко, що спричинила погоню поліційних авт. Втікаючи — дівчина важким Бюком вдарила з такою силою у маленьке авто, яким їхали три чоловіки, що всі вони три загинули. Дівчину заарештували, оскаржили за крадіж авт і незгоду швидкості та звільнили за кав'якою 25 доларів! 17-річний злочинчик уже тепер судять як дорослих — у даному випадку вбивницю трьох осіб звільнили з карою 25 доларів! Газети додають, що може місцева лава присяжних потягне її ще до відповідальності за вбивство.

Судочинство в Америці здобуло собі сумну славу вже далеко поза межами цієї країни. Воно створило т.зв. "оборотові двері" — якими злочинці входять до в'язниці і зараз же ними виходять на волю. Гинуть у виконанні своєї служби поліційанти (вже вісім цього року в одному Нью Йорку), гинуть молоді і старі, що їх вбивають грабінники, які інколи збагачуються ледве кількома доларами, що їх знаходять в торбинці чи кишені вбитої жертви, — але більшість суддів зправила проголошують якнайважливіші карі — або лякаючись пімсти від засуджених чи їхніх приятелів або на основі свого ліберального світогляду, який їм каже дбати за права злочинців, а не за законних громадян.

Цей стан став однією з причин зросту консервативної течії в Америці, дармащо ця течія зустрічає завзятий спротив з боку ліво-ліберального табору: в ділянці судочинства, шкільництва, молитов у публічних школах, громадської моралі. Винуватець скандальної афери в Чаппаквіду, де загинула 28-річна дівчина, є сенатором і мав відвагу кандидувати на президента. — брат теперішнього Президента приймає півмільйона доларів від ворожої Америці держави, протекторки міжнародного теоризму, і ще нахваляється, що не зробив нічого злого. — Афганістан далі окупований радянським військом, а державний секретар ЗСА домовляється зі радянським міністром закордонних справ про дальші переговори про обмеження стратегічної зброї... Щось недобре діється з цілою американською системою...

АФГАНСЬКОМУ ДИПЛОМАТОВІ, який вибрав свободу в Західній Німеччині у суботу, 25-го жовтня як виявляється, допомагали успішно дипломат югославський і німецький. Цей афганець, Ахтар Мохаммед Пактіаваль, який спочатку на нарадах ЮНЕСКО — в Београді, Югославії, в суботу, 25-го жовтня, оскаржив СССР в злочинах супроти його народу й нап'ятував свій теперішній уряд Афганістану за послух Москві. Тепер він перебуває в Франкфурті, Західній Німеччині, чекаючи на документи в справі його і клопочучись про виїзд для його родини з Кабулу, Афганістан, де є його дружина і семеро дітей.

ЦЬОГО РОКУ ВИБОРИ, — уважають знавці, — вирішальне спірне питання, такі, як рівні права жінок, право на аборт, атомові реактори, перевезення школярів автобусами для расової рівності, контроль вогнепальної зброї та релігійне виховання в школах. Всі ці питання наслідно сильно емоційні і вони можуть перекинути вислід цьогорічних президентських виборів.

Бабин Яр — урочище на північнозахідній околиці Києва від років привертає до себе увагу не лише жидів і українців, а й широких кіл світової громадськості. Тут від 29-го вересня 1941 до 6-го листопада 1943 року проходили масові страти українців, жидів та інших гітлерівськими окупантами. За понад два роки розстріляно в Бабиному Ярі понад двісті тисяч безвинних людей. Поряд з Майданом, Освенцімом та іншими гітлерівськими катівнями — це один із найтяжчих злочинів гітлерівського фашизму.

Глибше вивчення цієї трагедії та відповідне її документування — це конкретна потреба нашого часу. Про це ми повинні не тільки пам'ятати, але й брати зорганізовано активну участь у відзначенні цієї важливої справи. Адже саме в зорганізованих зусиллях громади закладається той загальнонаціональний фундамент, на основі якого потім розгортається громадсько-політична діяльність всієї громади. Чим міцніший цей фундамент, тим певніше почуває себе громада в цілому, тим успішніше розв'язує завдання, які щоденно постають перед нею.

Перед таким важливим завданням станула недавно українська громада Денверу. Тут 20-го серпня цього року прийшло до остаточної згоди між жидівською фундацією "Бабий Яр" і українським комітетом "Бабий Яр" у справі відносно відзначення пам'яті жертв гітлерівського терору. Історія цього зусилля не була легка. Одинадцять років тому жидівська громада Денверу започаткувала акцію будови парку, присвя-

Володимир Жила

ПАМ'ЯТЬ ПРО НИХ ЖИТИМЕ ВІЧНО

Уkraine, USSR, September 29, November 6, 1943". В середині парку на меморіальному мості буде написане филозофське-естетичне-го характеру англійською мовою, а в самому парку будуть написи англійською мовою про те, що більшість жертв, що загинули в Бабиному Ярі — жиди й українці. Не вдалося комітетові добитися зміни назви парку "Бабий Яр" (російська назва на "Бабин Яр" (українська назва), бо українська назва ніде не задокументована англійською мовою, ні в енциклопедіях, ані в літературних творах, навіпаки, всюди фігурує назва "Бабий Яр". І тут українському комітетові прийшлося піти на компроміс з жидівською фундацією.

Згідно з домовленням, що його склали в письмовій формі, у парку-пам'ятнику буде три роди написів. При вході до парку, крім напису релігійного характеру в гебрійській мові, буде напис в українській мові — "Бабин Яр. На вічну пам'ять усім жертвам терору" а також напис в англійській мові — "Babi Yar, Kiev,

Уkraine, USSR, September 29, November 6, 1943". В середині парку на меморіальному мості буде написане филозофське-естетичне-го характеру англійською мовою, а в самому парку будуть написи англійською мовою про те, що більшість жертв, що загинули в Бабиному Ярі — жиди й українці. Не вдалося комітетові добитися зміни назви парку "Бабий Яр" (російська назва на "Бабин Яр" (українська назва), бо українська назва ніде не задокументована англійською мовою, ні в енциклопедіях, ані в літературних творах, навіпаки, всюди фігурує назва "Бабий Яр". І тут українському комітетові прийшлося піти на компроміс з жидівською фундацією.

З самих початків переговорів українського комітету з жидівською фундацією відкритим стояло питання про фонди з української сторони. Це питання виділила також директор парку Денверу, що мовляв, коли ви хочете бути рівноправним партнером то обов'язково мусите внести відповідну суму грошей на покриття додаткових коштів будови парку. Під час остаточних переговорів представники української громади взяли на себе поважне зобов'язання — впасти до каси міста Денверу суму 10,000 доларів, як номінальний внесок на будову єдиного у світі спільного з жидами парку-пам'ятника.

Крім того, жидівська фундація виділила ще справу астановлення в парку магнітної системи, при допомозі якої відвідувачі через потиснення гудзика матимуть можливість прослухати запис з наговореної стрічки про трагедію Бабиного Яру. Ця пропозиція має далекоглядне значення для парку-пам'ятника й тому український комітет погодився приступити спільно з жидами до закуплення апаратури й виготовлення спільного змісту стрічки. Це додаткове астановлення коштуватиме близько 30,000 доларів, які український комітет з жидівської фундації вирішив заплатити пополам. Таким чином, зобов'язання української громади зросло до 25,000 доларів — сума дуже скромна, якщо врахувати, що кошти будови парку вносимуть понад мільйон доларів. Проте, навіть ця скромна сума не є під силу невеликій українській денверській громаді й тому дуже побажано, щоб широка асаме-риканська українська громада допомогла своїм спільним зусиллям у цій важливій справі, пам'ятаючи, що ми всі однаково зобов'язані збереженням доброго імені українського народу.

Пожертви на парк-пам'ятник, як заявляють члени денверського комітету, можна буде відраховувати від майбутнього податку. Іме-на жертвовців будуть згодом опубліковані в українській пресі.

Пожертви слід висилати на адресу: Ukrainian Congress Committee of America, Inc. Denver Branch, "Babi Yar Fund," 2279 S. Sable Blvd. Aurora, Colorado 80013.

Низька якість. За останніх 13 років автомобілів фірми в ЗСА взяли назад до направи застрашано велике число авт — 10 мільйонів.

Згідно з повідомленням преси, за останні тижні, подано дані: Крайслер замінити болотники (фендери) у моделі Воларе та Аспен за 1976-77 роки, що винесе один мільйон авт, а коштуватиме компанії 45 мільйонів доларів. В тих болотниках був "сліпий кут", в якому збиралося болото, що спричиняло ржавління.

Збірник бензини у моделі Пінто — Форда був так уложений, що вибухав при задньому ударі, а це спричинило смерть десятків подорожувачів. Пінто та Бакет перестали виробляти, але натомість були випущені в автоматичній трансмісії ряду моделей, що з несправності бігу важче включалося у задній біг.

Немає чим похвалитись і Дженерал Моторс, бо в чотирьох мільйонах авт різних моделей знайдено недомогання; їх відклинуть, а направи коштуватиме компанії мільйони доларів. (Продовження буде)

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЛИСТ РОНАЛДА РЕГЕНА

Вибори 1980 року вже є менше ніж за місяць, і в цей час Ви мали нагоду оцінити позиції, на яких стоять головні кандидати, включаючи і мене.

Я побудував свою кампанію за найвищий пост у нашій країні на кількох важливих проблемах, якими я бажаю би знову поділитися з Вами. Я твердо вірю, що міцна родина є базою, на якій існує будь-яке суспільство. Батьки повинні відігравати головну роль у вихованні їхніх дітей і повинні мати вирішальний голос у політиці уряду, яка стосується освіти. Це є однією з причин, чому я сильно підтримую право відтягати від податку оплату за науку за тих дітей, яких батьки посилають до приватних чи парохіальних шкіл. Мій противник, Джиммі Картер, відкрито виступає проти такого звільнення від податку, що є діаметрально протилежним до його переконань у записанні у 1976 році.

Мешканці докидали, в яких можна жити, — це ті докидали, в яких безпечно є проживати, з безпечними вулицями й домами. Я відвідував багато етнічних кварталів і частин поселень у час перебугг цієї кампанії і бачив на власні очі, як американці різних етнічних походжень, які пишуться своєю спадщиною, все ще цінують замішкані ними околиці і трактують їх, як центр їхнього життя. Урядові програми повинні заохотити до прояву місцевої ініціативи так, щоб громадяни могли виконувати ті соціальні служби, які найкраще здійснювати на рівні місцевих громад.

Сьогодні більше як вісім мільйонів американців безробітні. В деяких теренах, які я відвідав, — і в усіх їх з високим відсотком жителів етнічних груп, — рівень безробіття є вражаючий: Флінт, Мічиген, — 23 відсотки; Янгстаун, Огайо, — 15 відсотків; Гері, Індіана, — 14 відсотків. Список продовжується далі і далі. В 1976 році кандидат Джиммі Картер казав, що при кінці його першого чотирирічного урядування рівень безробіття становитиме 4 відсотки. Виследи його урядування говорять самі за себе. Я ж обіцяю послати Америку назад до праці шляхом заохоти зменшенням податків

Роналд Реген

РЕПЛІКА НА РЕПЛІКУ

В числі 218 "Свободи" за 11-го жовтня ц.р. О. Тарнавський вимагає, щоб я удокументував своє твердження про те, що перша спроба створення більшовицької держави в Харкові 11-12 (24-25) грудня 1917 року звалася також "Українською Народною Республікою". Я не думаю, щоб я мав обов'язок удокументувати історичні факти, проте я посилав для вжитку редакції

"Свободи" фотокопію 123 сторінки з книжки "Українська Радянська Соціалістична Республіка", англійське видання Української Радянської Енциклопедії (Розділ: "Історія — Формация Української Соціалістичної Держави", також дві сторінки (4 і 5) з збірки документів "Громадянська Война в Україні" (російське Закінчення на стор. 4)

Відкрийте кожну газету у відділі оголошень продажів і наче крик розпущу прочитайте: "Приходьте! Усі залишки авт за 1980 рік продасмо за безцінь, бо жми-мо зробити місце для нових авт. Дасмо найвищі ціни за ваше уживане авто!"

Справа в тому, що тих "залишків", цебто великих авт залишилось так багато, що вони заважають площі та справді немає місця на авт.

Та чи це вина продавців, що в них нагромадилася така кількість великих авт? Вони їх не хотіли, аж ніяк не хотіли, але мусили прийняти те, що продавець посилав, або їм відтягнути представництво.

У тій самій газеті, тільки у відділі бізнесу прочитаєте малозамітну але багатовому нотатку, а саме, що продаж авт в другій декаді минулого вересня впав в загальному на 39 відсотків, в тому у Дженерал Моторс на 36 відсотків, у Форда на 39 відсотків, Крайслера на 59 відсотків, Америкен Моторс на 31 відсоток, натомість продаж авт Фольксвагена (Раббіта) збільшилась на 28 відсотків.

Пересічний читач заведе чи може собі усвідомити,

Ф. Лукіянович

АВТОМОБІЛІ НА 1981 РІК

що означає безробіття триста тисяч працівників авто-вого промислу та сотні тисяч у сталевому, гумовому, пластмасовому, скляному та інших промислах, які доставляють частини для авт.

Внаслідок спаду продажів авт ЗСА, за винятком Фольксвагена потерпіли мільйонні втрати. Так, наприклад, за третій квартал, що закінчився 31-го липня ц.р. Дженерал Моторс мав 412 мільйонів доларів втрат, Крайслер — 536 мільйонів, Форд — 468 мільйонів та Америкен Моторс — 84 мільйонів доларів втрат.

Перебачають, що за 1980 рік Дженерал Моторс понесе 400 мільйонів доларів дефіциту, Форд — 1,5 бильйона, Крайслер — 1,2 бильйона. Уряд ЗСА виручить Крайслера від банкрутства, удиливши компанії позику на 1,5 бильйона доларів. Ще не передбачено кількох зисків матиме Фольксваген.

Із повищих продуктів Дженерал Моторс доставляв 6 відсотків авт на ринок ЗСА, Форд — 23 відс., Крайслер — 9,6 відс., Фольксва-

ген — 2,8 відс., Америкен Моторс — 2,3 відсотки.

Чия вина?

Є така приповідка: "пи-ляш галузку, на якій сидиш" — і це відноситься до короткозорості продуцентів авт. з. зв. "менеджмент" автомобільного промислу, які не подумалися до цього, що попит буде на малі авт, а виробляли великі, бо ці приносять більші зиски.

Не без вини тут і юніонів верхівка, яка маючи до диспозиції аналітиків автомобільного ринку, знехтувала їхні роками. В минулі роки юніон підписав дуже корисний контракт, на підставі якого звільнені із праці робітники одержуватимуть 75 відсотків платні протягом 13 місяців із фонду непрацюючих, а решта приїде із Соціального Забезпечення, що разом дасть їм повну ставку працюючого.

Високі ставки робітників, а також додаткові користи, що їх слід врахувати (безробіття, медичні забезпечення тощо) спричиня-

весняно виставки картин в Одесі це 1914 року в якій недовзначно вказано на його найбільше коріння — "Фарби і лінії самі по собі здатні впливати на нашу психіку. Зміст картини диктується ними і немістяться у будь-якому сторонньому явищі. Іншими словами, сюжет у картині не має значення... Це несвідоме виявлення внутрішніх стимулів за допомогою фарб і ліній і народжує зміст картини". До речі, мотором і учасником виставки був "батько" безпредметного мalarства Василь Кандинський.

Що сталося? Ми десь по дорозі, можливо і не з цілком власної вини, забули, а піонер безпредметного мalarства серед наших мистців, Михайло Урбан, знайшовся аж 1955 року на виставі Товариства Молодих Образотворчих Мистців у Нью Йорку. У тій виставці брала участь і Оленська, але тоді вона ще безпредметних картин на малювала.

Що таке безпредметне мalarство, про захід якого сьогодні говоримо?

Безпредметним мalarством називаємо ту галузь образотворчого мalarства в якій немає розпізнавальних предметів і форм, а натомість форми, лінії, барви і фактури вжиті як самостійні. Стрижень безпредметного мalarства в загальному творить абстрактний експресіонізм. Створення першої цілком безпредметної картини приписують згаданому вже Василеві Кандинському 1910 року, як частини експресіоністичного бажання знищити реальність з метою досягати підкреслення правди існування. Щоб пізнати властивість безпредметного мalarства треба замислитися над феноменом присутності експресіонізму в образотворчому мистецтві. Правда, деякі галузі безпредметного мalarства виводять своє коріння з інших, не-експресіоністичних початків. Наприклад, 1913 року київнян Казімір Малевич започаткував течію супрематизму, намагаючись визволити просторове мистецтво від тягара описовості. Він підійшов до поставленої проблеми не експресивно, а інтелектуально, навіть науково — підніс абстрактні тенденції, присутні в кубізмі, до кінцевого завершення своєю картиною "Чорний квадрат на білому тлі". Його "Чорний квадрат" чорний квадрат, або "Біле на білому" з 1918 року, — найкрайніший абстрактний твір у всьому історичному розвитку мalarства.

Експресіонізм зовуть чи не кожне атиклісичне прямування в мистецтві будь-якого періоду історії, яке звільняє мистця від академічних обмежень, заступаючи їх виявленням внутрішніх почувань: жаху, боязні, болю, ненависті або гнівного релігійного патосу. Наприклад, мalarство, подібне до пізньосередньовічного німецького мистецтва, особливо творчості Матіаса Грюневальда. Він знехтував форму, щоб таким способом мати можливість зобразити внутрішню наснаженість, почуття приреченості, містичний жах. Але найчастіше експресіонізм називають напрям у німецькому мalarстві напередодні Першої світової війни, коли воно проходило крізь фазу, аналогічну до футуризму в Італії. Обидві течії виникли в наслідок протесту проти оптимістичного матеріалізму імпресіоністів, які, на їхню думку, трактували світ, нечакливо гармонійних барв, зареєстровану мalarем на полотні без усіх коментарів. За допомогою темпераментних, а інколи навіть одчайдушних мазків і хрипкого кольору експресіоністи атакували основи маломальського суспільства, викривали страхотні війни. Так як на картинах "Три дівчини на мості" Едварда Мунка, "Маски дивляться в обличчя смерті" Жоржа Енсора, "Зоряна ніч" Вінсента Ван Гога. Вони були безпосередніми передвісниками експресіонізму в Німеччині, де він з особливою напругою плекався у двох осередках: "Ді Брукс" в Дрездені й "Дер Бляує Райтер" у Мюнхені. Еміль Нольде був німецьким пророком експресіонізму, а його апостолами були Еріх Геккель, Карл Шмідт-Ротлуф, Ернст Кірхнер, Макс Пехштайн, Василь Кандинський, Оskar Кокосіа й інші. Зеніту свого розвитку експресіонізм досягнув у Німеччині, очолюваний Георгом Гросом, Оттом Діксом і Паулем Клее після Першої світової війни до початку переслідування Його Гітлером.

У ЗСА експресіонізм знайшов ґрунт аж у 1930 роках, розбудований мистцями, які були змушені сюди емігрувати, щоб уникнути гітлерівських переслідувань. Тут він виступив близько спорідненим зі соціальним протестом. Видатними представниками експресіонізму в Америці вважають Бен Шана і Геймена Блума, а надто Марселена Гартлі, який провів чимало років у Німеччині.

Експресіонізм доводилося відігравати ще й другу, не

(Закінчення на стор. 4)

ПОЧАЛАСЬ ОСІННЯ КАМПАНІЯ УНСОЮЗУ! МІТА: 2,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ. ВСТУПАЙТЕ В РЯДИ НАЙБІЛЬШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ!

Український Католицький Університет ім. св. Климента Папи в Римі — Філія у Філадельфії
і Українське Патріархальне Товариство — Відділ
Ньюарк-Ірвінгтон, Н. Дж.

СЕМІНАРІ

на тему:

ФІЗИЧНІ ТА ПСИХІЧНІ ПІДСТАВИ ЗДОРОВ'Я

Третій виклад на тему: Рак і хірургія рака, виступить д-р Л. КУЗЬМАК, в п'ятницю, 31-го жовтня 1980 р., о год. 7:30 веч., в Українському Народному Домі в Ірвінгтоні, Н. Дж., 140 Проспект Авеню.

Четвертий виклад на тему: Модерна психологія і соціальні психіки, виступить д-р Е. НОВОСАД, в суботу, 8-го листопада 1980 р., о год. 5-та по пол., в Плястовому Домі при 738 Сенфорд Авеню, Ньюарк, Н. Дж.

Оплата \$3.00 за один виклад, студенти і пенсіонери \$2.00.

Радіопрограма

„Українська Культурна Година“

запрошує усіх Спонсорів, Жертводавців, Приятелів та Слухачів програми на

ТОВАРИСЬКУ ЗУСТРІЧ та ПЕРЕКУСКУ

до Ресторану п-ва Ляховича в Глен Спей
в неділю, 9 листопада 1980 р., о год. 1-й по пол.
Вступ — 6.00 дол.

Український Американський Республіканський Клуб в Нью Йорку

повідомляє, що

в неділю, 2 листопада 1980 р., о год. 2 по пол.

відбудеться

ВІЧЕ

в залі УНДому, 140 Друга Авеню, Нью Йорк, Н. Й.
ПРОМОВЛЯТИМУТЬ В УКРАЇНСЬКІЙ І АНГЛІЙСЬКІЙ МО-
ВАХ КАНДИДАТИ І РЕПРЕЗЕНТАНТИ НА ТЕМУ ВИБОРІВ.

Після віча — КАВА І СОЛОДКЕ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА дуже поважний вік фінляндського президента Урго Кекконена, якому минуло 80 років і який терпить на зник пам'яті, три великі політичні партії — консерватисти, комуністи і партія центру до якої належить президент. — знову готові підтримувати його кандидатуру. На цьому становищі він вже перебуває повних 25 років. Відповідальні політики однак думають про зміну і обережно висунули на пост президента 57-річного теперішнього прем'єра Майна Койвісто.

Управа Осередку СУМ-А

ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Нью Йорку

повідомляє, що

в неділю, 14 грудня 1980 р., о год. 4 по пол.

в аудиторії Фешен Інституту в Нью Йорку

при 24-й вул. (7-8 Авеню)

відбудеться

ВЕЛИКИЙ ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ-А

В програмі Концерту виступлять всі мистецькі одиниці Осередку з новим репертуаром та в нових строях.

На Концерт запрошує все Українське Громадянство і Молодь міста Нью Йорку й околиці —

ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ

Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій в Нью Йорку й Український Відділ Прихильників АБН, ПАБНА в Америці

закликають всю Українську Громаду Нью Йорку й околиці до участі в

АНТИБОЛЬШЕВИЦЬКІЙ ДЕМОНСТРАЦІЇ

яка відбудеться в річницю горезвісної Жовтневої Революції
7 листопада 1980 р., о год. 6-й вечора на 67-й
вул. і Лексінгтон Авеню, в поблизу Советської
місії до ОН.

Наша участь в демонстрації — це допомога
Поневолений Україні.

СИЛЬНУ ДОПОМОГУ у виборчих змаганнях на Президента ЗСА дістав Джиммі Картер, коли в неділю, 26-го жовтня, під його кандидатурою розписався найбільший і найвпливовіший щоденник Америки „Нью Йорк Таймс“, подавши на редакційній сторінці довгий і єдиний того дня коментар, в якому проаналізував всі „за“ і „проти“ трьох кандидатів: Андерсона, Картера і Регена. Андерсон відпадає відразу, бо його шанси стати тепер президентом — zero, а з двох інших, то цей щоденник привів обох до продавців, які намагаються продавати крім з купецької валізки американцям. І хоч Д. Картер незграбно ронить свою валіжку собі самому на пальці власних ніг, то його валізка все таки містить в собі „кращий крім“ для всіх американців, ніж валізка спритнішого Рональда Регена, який, щоправда, „вміє продати“ краще від Картера. Суть справи в тому, що пропонує „купити“ один, а що другий, а не в тому, хто як репрезентується. Щоденник цей також не вважає жадного кандидата „ідеальним кандидатом“, але це не означає, що між ними нема різниці, або того, що вибір робити не важливо.

Замість квітів на саїжну могилу

бл. п. д-ра Михайла Стефанова

складає 25.00 доларів

на Український Музей в Нью Йорку.

Д-р Богдана РІВЕС СВИСТУН з родиною

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

мого Незабутнього ЧОЛОВІКА

бл. п. Проф. Інженера

МАКАРА КАПЛИСТОГО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

І

ПАНАХИДИ

в середу, 5-го листопада 1980 р., о год. 8-й рано,
в церкві св. о. Миколая, при вул. 24-й у Фі-
ладельфії, Па.

в суботу, 8-го листопада, о год. 8-й рано, в цер-
кві Христа Царя у Філадельфії, Па.

в неділю, 9-го листопада, після Служби Божої,
яка почнеться о год. 10:30 рано, буде від-
правлена ПАНАХИДА в українській право-
славній катедрі св. Володимира при вул. 5-й
у Філадельфії, Па.

Прошу Родину, Приятелів і Знайомих згадати Покійного
у своїх молитвах.

Дружина — МАРІЯ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

мого Найдорожчого і Незабутнього

ЧОЛОВІКА

бл. п.

ОЛЕКСИ ДЕМЧЕНКА

б. сотника Армії УНР

буде відправлена

ПАНАХИДА

ЗА СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ

в неділю, 2 листопада 1980 р., о год. 10 ранку

в українській православної церкві

Св. Софії при В. 22-га вул. Байон, Н. Дж.

Про молитви просить —

дружина — ЮЛІЯ

В пам'ять Покійного

складає 20.00 доларів

на ПРЕСФОНД „СВОБОДИ“

У глибокому смутку повідомляємо
Рідних, Приятелів і Знайомих, що з Воли Всевишнього
відійшов у Вічність 27-го жовтня 1980 року,
звясмотреній Найсвятішими Тайнами

наш Найдорожчий

БАТЬКО

бл. п.

АЛЕКСАНДЕР ТОМОРУГ

нар. 8-го червня 1897 р. в Чернівцях,
вдівець по бл. п. Євгені.

ПАРАСТАС відбудеться в четвер, 30 жовтня 1980 року,
о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Петра Яреми, 129
Схід 7-ма вул. в Нью Йорку.

ПОХОРОН в п'ятницю, 31 жовтня 1980 р., о год. 9-й рано,
з того ж похоронного заведення до української католицької
церкви св. Юра в Нью Йорку, а описля на цвинтар „Гейт оф Ге-
вен“.

Горем прибиті:

син — ЯРОСЛАВ з дружиною МАРІЄЮ

брат — СІЛЬВЕСТЕР з сином

КЛЮДІЄМ і родиною

свати — СТЕПАН і ЄВСТАСІЯ ШУГАНІ

та ближчі і дальша Родина

ГРОМАНЯНИ — УКРАЇНЦІ!

ЧИ ВАС ТУРБУЮТЬ ПИТАННЯ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ У СВІТІ, ОСОБЛИВО В СОВЕТЬСЬКОМУ СОЮЗІ?
ПОРУЧАЄМО ВАШІЙ УВАЗІ НАСТУПНІ ФАКТИ

1. Республіканська адміністрація президента Ніксона, в якій дуже впливову позицію займає д-р Кіссінджер, ігнорує проблему людських прав у Східній Європі, в тому й Советському Союзі. Замітте, що саме під теперішню пору вага і значення д-ра Кіссінджера в оточенні губернатора Регена помітно зростає.

НАТОМІСТЬ уряд президента Картера, в якому чимале слово має д-р Бжезінський, розпочав голосну кампанію за людські права у всьому світі. Відомин цієї кампанії пролунає аж по найтемніших закутках Сибіру, даючи тамтешнім політичним в'язням надію, що світ не залишить їх напризволяще і не забуде за них.

2. Під час своїх численних розмов зі советськими керівниками уряд президента Ніксона не підніс свого голосу у справі ув'язнених борців за людські права в Україні. Відносно цього нічого не допомогли зважити зусилля українсько-американської громади.

НАТОМІСТЬ президент Картер і його порадики піддали, що у числі звільнених з Советського Союзу правозахисників знайшлися два українці — пастор Г. Вінс і Валентин Мороз.

3. Республіканський президент, ідучи за голосом д-ра Кіссінджера, відмовився був від зустрічі з автором книги „Архіпелаг ГУЛаг“ Олександром Солженіцином. Це — щоб не дратувати кремлівських вождів.

НАТОМІСТЬ президент Картер і д-р Бжезінський стрічалися неодноразово з правозахисниками з Советського Союзу і виявляли їм свій подив за їхню відвагу й жертвенність. Президент Картер особисто зустрівся з ген. Петром Григоренком, одним із чільних членів правозахисного руху в Україні.

4. Як відомо, Гельсінкські угоди — це міжнародний акт далекобачного значення. Вони дали поштовх до явного волелюбного сил скрізь у Советському Союзі. Деякі впливові члени республіканської партії, до голосу яких прислуховується Рональд Реген, підказують, щоб Америка взагалі зреклася Гельсінкських угод. Не припадково Реген і його оточення здебільшого мовчать на тему конференції у Мадриді, на якій будуть перевірятися дотримання Гельсінкських угод.

5. Недавно зроблено перегляд опінії керівників американських корпорацій, людей, які мають вирішальний вплив на Рональда Регена. 80% цих людей є тієї думки, що ЗСА не повинні займатися експортом моральних вартостей, таких, як людські права, а свою увагу присвятити можливостям експорту більш реальних дібр (пшениці, машини, тощо).

ЗАТЕ уряд президента Картера стоїть твердо на втриманні і повному застосуванні Гельсінкських угод. Американська делегація на конференцію в Мадриді одержала доручення пильно слідкувати, щоб усі порушення людських прав були виявлені і видані на публічне засудження. Дуже важливо те, що до складу цієї делегації призначено й представника українсько-американської громади.

НАТОМІСТЬ з урядом президента Картера співпрацює АФП — КІО, одна з найбільших робітничих організацій у світі. Ця організація у питанні людських прав стала на високопринципальному становищі і присвячує цій меті багато часу, зусиль і фінансових засобів.

Якщо справа людських і національних прав Вас турбує —
виберіть правильний шлях.

ГОЛОСУЙТЕ ЗА

ПРЕЗИДЕНТА

ДЖІММІ КАРТЕРА

СВІТОВОЇ МІРИ БОРЦЯ ЗА ЛЮДСЬКІ ПРАВА

Президент Картер зустрічається з ген. Петром Григоренком

Український Комітет для перевибору президента Картера стеїту Нью Джерзі

Українська лемківська церква в Барнсборо

Українська лемківська церква в Барнсборо

Мої добрі знайомі, молоді подружжя з Піттсбургу, запросили мене на христини своєї дочки. При тім мене чекала несподіванка: христини мали відбутися в українській католицькій церкві в Барнсборо, Па., побудованій в оригінальному лемківському стилі. Це, безперечно, залишилось пам'ятною подією не тільки для хрещениці у її майбутньому житті, але й для всіх гостей, учасників цієї урочистої події в таких небуденних обставинах.

Церква, поставлена на одному з найвищих горбів Барнсборо, впадає в очі вже здалека як величавий імпозантний будинок, що захоплює своїм архітектурним стилем. Три великі куполи покриті міддю, в одній з них поміщені дзвони. Зовнішні й внутрішні стіни і стеля, все вишукане деревом. З центральних куполів до нутра звисає різьблений канделябр. Прекрасний різьблений іконостас доповнює красу й привабливість церкви. Така вона українська лемківська церква Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії, де парохом уже майже 25 років є о. Мирон Головинський.

Барнсборо, розкинене серед ісленів з чистою, майже сільською атмосферою, нічим не нагадує, що тут у цих околицях були колись великі коналіні вугілля, де працювали предки теперішніх мешканців цієї місцевості, між ними — і наші лемки, заробітчани емігранти. Не знаємо, коли почалася еміграція лемків до ЗСА, в усякому разі вона була досить давня. Робота в шахтах, хоч дуже тяжка й небезпечна, давала заробіток і була рятунком для родини, що лишалася у звільненні у „старому краю“. Лемківські шахтарі в Барнсборо застали тут давніших емігрантів із Закарпаття, так званих „угорців“, наших таких руснаків, які мали вже тут свою церкву св. Івана Хрестителя. До цієї церкви почали ходити на Богослуження і наші лемки, які згодом теж стали її парафіянами. Тут було іслені місце заспокоєння своїх духовних потреб і місце святкового відпочинку й зустрічі із своїми земляками. Лемківська громада трималася купи, зберігаючи все те, що вивезла у своїй еміграції з рідної Лемківщини: свою говірку, любов до своїх релігійних і культурних традицій, головний свій обряд, пісню, пошу, народне мистецтво... Звичайно, життя було своє, піростало молоді покоління, що вчилися в американських школах і мало вже кваліфікації на країн посади, ніж праця у шахтах. Нормальним явищем були шораз частіші чужини подружжя, що

вправді залишалися при церкві і громаді, але вже третє-четверте покоління майже цілком не знало своєї рідної мови. Але церква тримала всіх разом.

У 1910 році трапився заколот у парафії св. Івана Хрестителя, який адалося незабаром зліквідувати, але лемківські парафіяни вже покинули цю церкву та вирішили заснувати свою нову парафію. Тут наші лемки показали вірність і прив'язаність до свого рідного обряду. Це виявилось у подивудній спонтанній жертвенності для здійснення їхнього задуму. Уже в 1911 році закуплено п'ять гарних парцель на високому горбі при вул. Кемпбел. Це було просторе і відповідне місце для збудування церкви. Богослуження відправлялись тимчасово у приміщенні переробленому зі старої стодолі. Це подекуди більше вражало почуття вірних, що, проте, терпеливо збирали фонди на будову справжньої церкви. Шойно в 1914 р. поставлено тут першу скромну церкву, яку посвятив тодішній парох о. Петро Понятишин. Це була первісна лемківська церква Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії. Але для верних і амбітних лемків це не було остаточноим завершенням їхніх мрій.

Мала громада, що нараховувала приблизно 80 родин, — хоча половина становили вірні лемківського походження, — любила цю церкву, де зберігався традиційний обряд, де Богослуження проводили українською мовою і хор співав по-українському і ніхто не вимагав, щоб для них правили по-англійському. Але ця громада мріяла про таку церкву, що про неї розповідали найстаріші члени парафії, діди й батьки, які народилися у далекій Лемківщині і образ церкви з рідного села зберігали у своєму серці. Так зродився новий задум, що став ціллю цілої парафії. Мала лемківська парафія взялася реалізувати план, що, як здавалося, переростає її спроможності. Але завдяки своїм жертвенності, без жадної допомоги від інших, громада добилася своєї цілі, доказавши, що вона не цурається свого рідного, а навпаки виявляє всьому світові, що це рідне — таке прекрасне, що ним можна гордитися і величатися. У Барнсборо виріс храм, що важко знайти в Америці інший, рівний йому оригінальністю і красою.

Нову церкву в Барнсборо побудовано за планом українського архітекта Юліана Ястремського з Нью Йорку. Будову почали в листопаді 1966 року, а скінчили у жовтні 1968 року. Тоді ж, 12-го жовтня того року о. парох Мирон Головинський

Захід...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

менше імпозантну роль, хоч під дещо зміненою назвою абстрактного експресіонізму. Саму назву „абстрактний експресіонізм“ вперше застосовано для визначення безпредметних образів Василя Кандинського, виконаних після 1910 року, таких як „Панно 3“, „Панно 4“ й інші. Згодом, назву „абстрактний експресіонізм“ почали вживати для окреслення американського малярства, виниклого в 1940 роках, під час Другої світової війни і безпосередньо після неї. Тут основоположником того руху був німець Ганс Гофман. Він прибув до Америки близько 1930 року. Обдарований учитель, Гофман зосередив знання і досвід цілого життя, щоб навчити молодих малярів висловлюватися формою „чистого“ малярства, безпосередньо передавати думки і переживання за допомогою кольорів, ліній і площин, зберігаючи при тому спонтанність самої дії малювання. Абстрактний експресіонізм, прозваний критиком Гарлдом Розенбергом „малярством дії“, мав, дійсно найоригінальніший і напевно найвпливовіший внесок Америки в міжнародне абстрактне малярство. Особливим досягненням цього руху було свідоме використання спостереження, що самі малярські матеріали так, як і сама дія малювання, можуть втілювати не естетичні в своїй основі імпульси і перетворювати їх в естетичний чинник. У протилежність сюрреалістам, абстрактні експресіоністи не захоплювалися фантазією й іраціональністю, а їхні шукання були трудні й вдумливі. Аршіл Горкі в своєму пізньому періоді, приблизно від 1940 року аж до своєї смерті 1948 року, був видатним піонером цього руху. В праці Марка Ротко, Вільяма Базітеса, Роберта Мадерелла, Марка Толі, Джемса Брука, Теодора Стамоса, Франца Клейна, Кліффорда Стілла, Адольфа Готтліба і Бредлі Вокера Томліна та інших ця течія пройшла через велику різноманітність особистих манер. Цікаві відмінні мала ця течія в Німеччині, Франції, Англії, Італії, Іспанії, Японії, Латинській Америці. Провідним представником абстрактного експресіонізму, дозрілого до безпредметного малярства, і мав, дійсно найоригінальнішого його постаттю був Джексон Поллок. Він досягнув несамого насичення вислову технікою накраплювання і бризкання фарбою на великі розміри, розтагнені на довший полотно. Інша провідна постать, Вільям де Кунінг, не зважаючи на його велетенський вплив на завершення безпредметного малярства частіше від інших звертався до реальних зображень.

У 1950 роках ми були свідками абсолютної гегемонії абстрактного експресіонізму, чи краще безпредметного малярства, над усіма проявами мистецького життя, включно з критикою й музеями. Абстрактний експресіонізм виповнив обсяжність мистецтва по самі його вітця сурогатом „мистецтва для мистецтва“, у лярійній розуміння якого були втаємничені лише одиниці. Здавалося, що ось-ось воно перелетіть, неспроможне вмістити стереографічних повторювань, виплеканих на безпредметних новотворах. Очікувано голосу мистецтва — „Король голий!“, а з ним повороту мистецтва з „незрозумілого“ світу. Нова зміна заявила про свою присутність на порозі 1960 років і на велике розчарування традиціоналістів виявилася не такою, якої сподівалися.

відправив у новій церкві першу Службу Божу. Головою будівельного комітету був Василь Фісанік, він теж був майстром церемоній урочистого свята офіційного посвячення нової церкви тодішнім Апостольським адміністратором списком Василем Лостеном із Філадельфії. Це свято відбулося 15-го травня 1977 року. Сослужили єпископів крім парохів численні католицькі священники з місцевих і сусідніх парафій. Співав хор Ліги Українців Католиків з Карнегі. Цей хор виступав теж у мистецькій частині свята разом із танцювальною групою „Полтава“ з Піттсбургу. Це незабутнє свято згадують ще й дотепер з почуттям радості та вдоволення.

Так у малій парафії Барнсборо доведено велике діло. Слава про українську лемківську церкву в Барнсборо стягала туди багато відвідувачів, які в тамтешній пам'ятковій книзі вписують слова свого захоплення й подиву.

Переглядаючи книгу відвідувачів, мимоволі насувається думка: а чому цієї церквою не зацікавляться інші лемківські громади в Америці, а головним Організація Оборони Лемківщини?

Іздаті наші гуцули на „Верховину“ в Глен Спей, де відвідують свою гуцульську церкву і де в місцевій „гражді“ влаштовують свої святочні храми чи інші імпрези з забавами і співами. Кажуть, це в них рік-річний звичай. Чи не було б гарно, якби члени Організації Оборони Лемківщини раз у рік завітвали до Барнсборо і відвідали там свою прекрасну церкву? Парафія має в окремому будинку гарну залу, де можна теж влаштувати лемківську імпрезу.

Немає вже в живих великого ентузіаста Лемківщини Юліана Бескида-Тарновича, але думасмо, що й проф. Гвозда, голова ООЛ, не менше любить лемківські культурні надбання і поцікавиться ближче цим потенційним лемківським заповідником.

Павло Кравчук

РЕПЛИКА НА РЕПЛИКУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

советське видання), том І, книга І, де подано документи від імені „Народного Секретаріату“ (не „Комісаріату“, як думає О. Тарнавський), проголошені оригінально у „Вестнику Української Народної Республіки“ в Києві, 22/9 лютий 1918 рік. Є подібні документи в тому ж таки збірнику, де „Вестник Української Народної Республіки“ виходив вже в Полтаві від 9/22 березня 1918 року, а потім в Катеринославі від 19/1 квітня/березня і в Таганрозі від 29/11 березня/квітня того ж року.

О. Тарнавський помиляється, коли думає, що Українська Центральна Рада проголосила вперше Українську Народну Республіку 1/11 листопада 1917 року, бо це проголошення сталося 11/11 листопада 1917 року. Отож, було не так, як думає О. Тарнавський, що Українська Центральна Рада копіювала проголошену більшовиками в Харкові „Українську Народну Республіку“, а якраз навпаки: більшовики в тому випадку копіювали діяльність Української Центральної Ради, також проголошення „Народного Секретаріату“ в протизагугу „Генеральному Секретаріату“ УЦР. Про те все О. Тарнавський міг би легко довідатися, заглянувши до історичних документів (от як Універсали УЦР) і не розпочинати в пресі цілком непотрібної дискусії.

Чи можна і потрібно критикувати наших „відомих професорів і академіків“, як про це згадує О. Тарнавський, то залишаю це справу відкритою і думаю, що це справа чисто особиста.

Євген Пастернак
Торонто, Онт.

Вступайте
в члени
УНСоюзу!

УКРАЇНСКА СІТЛІЧКА ДОПОМАГАЄ
БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Округа УНС...

(Закінчення зі стор. 1)

секретарі: Іван Петрунчук — 13 нових членів, і вже має придбаних 18; Іосиф Чабан — 3, вже має придбаних 18, а інші секретарі принесли по одній апликації. Сума забезпечення нових 22 членів виносилася 35,000 доларів. На закінчення доповіді Гавриш дав практичні поради, як забезпечувати нових членів і закликав до дружньої співпраці, а головним — здержати втрату членства в Союзі.

З черги були запити до доповідачів, а відтак відбулася речева дискусія, під час якої дискусанти заторкнули багато важливих справ. У дискусії слово забирали: Іосиф Сидор, Іван Петрунчук, Іосиф Чабан, Тимко Бутрей, Михайло Хомин, Ольга Дудич, Петро Гелетій, Михайло Морген і Адольф Словик. Підсумовуючи перебіг наради і заторкнені дискусантами справи, слід ствердити, що Округа Твердого Вугілля має патріотичних секретарів, які добро Союзу ставлять на перше місце.

Брежнев...

(Продовження зі стор. 1)

нах, які не існують, кажуть речники Пентагону, хоч погоджуються, що Уряд ЗСА поробив деякі пересування для охорони інтересів Америки і вільного світу взагалі, який такий не може обійтися без доставки арабської нафти. До таких країн належить, наприклад, Японія і багато європейських держав.

У пов'язанні з роззброєнню конференцією, яка розпочалася 16-го жовтня ц. р. в Женеві, Брежнев натякнув, що мовляв, „Советський Союз все був готовий для обговорення серйозних справ“ з метою привернути в світ мир, співробітництво і продовження політики детанту. Він однак підкреслює, що не може бути жадної домовленості про європейське роззброєння перед ратифікацією

На внесок голови Округи Тимка Бутрея схвалено закупити одну четвєрту сторінки в Союзному Альманасі за 1981 рік. Також на внесок Тимка Бутрея всі спільно помолитися за скорі звільнення українця Майкела Метрінка, одного з 52-ох закладників в Ірані, батьки якого мешкають в Оліфанті, Па. При тому всі одногласно на прохання Бутрея схвалили просити Екзекутивний Комітет УНСоюзу признати тиждень вільного побуту на Союзівці для Майкела Метрінка, коли повернеться до ЗСА.

Наради закінчено молитвою, і всі присутні почували себе, як члени одної родини. Відтак всі були запрошені до перекуски, яку приготували Андрія і Іосиф Чабан з 242-го Відділу Фраквіл. За смачну перекуску присутні відповіли їм многолітстві, а відтак же проспівали і для Марії Душиник, Петра Гелетія, Іосифа Сидора і Тимка Бутрея.

Сенатом ЗСА договору про скорочення стратегічної ядерної зброї (САЛТ II) підписано ним і президентом Джиммі Картером у Відні.

Советський лідер призначив, що Рада Міністрів СССР волила б перекинути частину фондів призначених на оборону на інші ділянки господарського життя, щоб покращати становище советських громадян. Політичні спостерігачі і західні дипломати в Москві заявляють, що таким ствердженням Брежнев посередньо признає до економічних труднощів, які тепер, у зв'язку з поганими жнивами, переживає СССР. Тому і „наступило“ в нього таке велике тягіння до політики детанту, співробітництва і бажання роззброюватися.

Картер і Реген...

(Закінчення зі стор. 1)

політику, як недостатню для добра й майбутнього країни, і казав, що він, як наступний президент справуватиметься краще. Обидва кандидати ні в чому не виходили поза платформу відповідей своїх партій, і як Демократична партія заклала більше різноманітних соціальних програмами, так тенденцію зауважувалося й у всіх відповідях Президента. Натомість Реген, як речник Республіканців, доряджував дати більшу ініціативу приватному секторові, який, на його думку, краще розробляти ме стосовні ділянки, ніж це робить Уряд.

Джиммі Картер акцентував більше зовнішню політику Америки, попереджав про небезпеку війни, якщо не зберігати якнайбільшу обережність у діях з національними кризами, до чого себе уважав експертом, закликав до традиційних вартостей у житті й адресувався до традиційної демократичних виборців: етнічних груп, робітництва, громадян південних штетів, жіноцтва й чорних, — тих, що загалом традиційно демократично голосують. Роналд Реген з такою самою настирливістю й твердістю підкреслював також свою миролюбність, свою поміркованість, якщо йти ме мова про „гарячі місця“ неспокою у світі, наголошував колишні американські добрі якості, ініціативність і вміння давати собі

раду без допомоги завеликого уряду у Вашингтоні і також адресувався переважно до традиційних голосуючих за республіканського кандидата і тих, що незадоволені сучасним станом у ЗСА та хотіли б зміни.

Спокійні й рівні ці дебати, — уважають коментатори, — не переконують вже переконаних, тобто не позбавлять одного чи другого кандидата голосів тих виборців, які вже виробили свою думку про одного й другого; але тому, що в країні є кілька кандидатів відсотків тих, які все ще не вирішили за кого голосувати, то ці дебати й можуть допомогти зробити такий вибір, це в свою чергу перерішить вислід 4-го листопада в один або в другий бік. Знавши цієї справи і взагалі відповідальні аналісти стверджають, що сьогодні передбачити, хто буде в Америці при владі на наступні чотири роки, ще не можна.

Розалін Картер...

(Продовження зі стор. 1)

Група демократів вітають Першу Лейді в Ньюарку.

Стоячою овацією українці і вітали початок її слова і зустріли закінчення промови пані Картер, а отже парох передав подарунок — ляльку в українському строї — відшкільних дітей парафії.

Михайло Матіяш, місцевий демократичний активіст, мав нагоду також привітати подарунком — писанкою — Першу Лейді і поклав ініціаторку цього дарунку Марію Лисогір, яка була в залі. Просяючи Першу Пані, Й. Лисогір згадав про злободенне питання закладників в Теграні і пригадав, що серед тих 52-ох американців-дипломатів є і молодий українець Майкел Метрінко, що пані Картер вислухала з увагою, як і численні працівники телевізії, радіо і преси.

Наступним тягом цих перших в історії відвідин була пресова конференція з Першою Лейді, де кореспонденти кількох газет і телевізійних станцій запитали Р. Картер про справи, Р. Картер давала вичерпні відповіді на поставлені питання, ні на хвилинку не забуваючи віддати належне своєму чоловікові-Президентові, і гостро, хоч дуже опанованим голосом, що є ознакою цієї Першої Лейді, критикувати погляди опонента її чоловіка, Роналда Регена.

На закінчення відвідин Р. Картер оглянула церкву св. Івана Хрестителя з-зовні й всередині. По дорозі з будинку школи до церкви

вона стискала десятки до неї простягнених рук. Кожному сказала миле слово, кожного обдарувала сердечним усміхом, біла деколи зупинившись на кілька секунд чи хвилин на превелику тривогу численної її ескорти, на відповідальності якої спочивала її безпека. Священники цієї парафії і сестра Неоніла супроводжували Першу Лейді. Кілька репортерів місцевих ньюджерських газет опитували присутніх тут осіб про подію та про їхні враження.

Церква справила на Розалін Картер сильне враження, як і увага всіх українців, які аплодували, радісно віталися й довго сердечно прощалися з гостею, а найбільше свавольний отчець парох і зворушена до глибини душі, готова вже сьогодні віддати свій голос на Президента, сестра Неоніла, руку якої не випускала зі своєї Перша Лейді.

Від'їхала автокада, що складалася з кількох десятків автомобілів, — після 4-ої години, — Розалін Картер від церкви під оплески й вітальні помахами руками й хусточками зібраних тут українців, і багато дитячих голівок ще довго дивилися в бік, куди поїхав кортеж незвичайної гості, до якої „легко було доступити, бо вона така людяна“, — як-топис висловилися одна старша українка про неї.

Один громадянин, захоплений хвалячися, що привітався, стискаючи руку Першій Лейді ЗСА, аж двічі. Багато із зібраних „навернулися“ на демократів, як це наступного дня відмітили місцеві газети у обширних звітливостях.

Бучач і Бучачина

Історично-мемуарний збірник „Книжка у твердій коралевій обгорітці із золотими буквами, роботи мистця ЯКОБА ГНІЗДОВСЬКОГО, 943 сторінок, милою ціною \$25.00 + \$1.00 пересилки СВОБОДА 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

FUNERAL DIRECTORS

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ
FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone (201) 772-1880
R. H. Burnadz —
J. J. McNERNEY
Funeral Directors
Chapels available through
out the Metropolitan Area.

SINKOWSKY

FUNERAL SERVICE
3585 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475
191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Tel.: 674-3630
Директор ІОСИФ
СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в напівдні, похоронів кожний район міста. Похорони по містських цінах.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

ЗАМОВЛЕННЯ І ПЕРЕДПЛАТА НА "THE UKRAINIAN WEEKLY"

Просимо вжити, виповнити і разом з належною передплатою переслати до Адміністрації „Свободи“:

„СВОБОДА“

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Дата

Передплата: річно для членів УНС — \$5.00; для нечленів — \$8.00

Прошу зарахувати мене до передплатників THE UKRAINIAN WEEKLY

Ім'я і прізвище

Address: No. Street City State Zip Code Я є членом УНС. Відділ Я не є членом УНС.

Залучую (чеком □ грошовим переказом □) мою річну передплату □

Передплата \$..... Поесовий Фонд \$.....